Кәсіпкерлік қызмет: түсінігі және құқықтық реттеу

Орындаған:Тоғайбекова Аружан

тереңірек алып жатыр.

Алайда рынок атрибуты ретінде ол капитализм дамуы кезеңінде айқын көріне бастады.

А.Смит кәсіпкерді коммерциялық идеяны жүзегс асыру және пайда алу үшін экономикалық тәуекелге баратын меншік иесі ретінде сипаттады.

Қазақстан заңында кәсіпкерлік азаматтар мен бірлестіктердің пайда алуға бағытталған және олардың тәуекел етуімен, сондай-ақ мүліклік жауапкершілігі негізінде жузсгс асыратын ынталы қызметі.

Кәсіпкерлік қызмет

заңда белгіленген тәртіппен тіркелген тұлғалардың тәуекел етуі арқылы мүлікті пайдаланудан, тауарларды сатудан, қызмет көрсетуден пайда табуға бағытталған жеке қызмет болып табылады.

Кәсіпкерлік қызметке әсер ететін факторларға мыналар жатады:

1. өндіріс ресурстары

2. өндірісті қалыптастыру мен дамыту

3. кәсіпкерліктің өсімін нарыққа шығару тиімді коммерциялық байланыстарды қалыптастыру.

4. нәтижесінде пайда табу.

Қызмет мазмұнына қарай кәсіпкерлік мынадай түрлерге бөлінеді:

Өндірістік кәсіпкерлік	• тауарлар, қызметтер, ақпараттар, рухани құндылықтар өндіретін кәсіпкерлік, кәсіпкерліктің бұл түрінде өндіріс функциясы негізгі болып табылады
Қаржылық кәсіпкерлік	• коммерциялық кәсіпкерліктің бір түрі болып табылады, сату-сатып алудың объектісі валюта, бағалы қағаздар болып табылады.

Делдалдық кәсіпкерлік

- бір мәмілеге өзара мүдделі жақтардың басын қосатын қызметте керінеді
- Бұндай қызметті көрсеткені үшін кәсіпкер табыс алады.

Сақтандыру кәсіпкерлік

- кәсіпкер сақтандырған оқиға болған кезде ғана қайтарылатын сақтандыру жарнасын алып отыратын қаржы кәсіпкерлігінің ерекше формасы.
- Жариалардан қалған бөлігі кәсіпкерлік табысты құрайды.

Коммерциялық кәсіпкерлік

- тауарлар мен қызметтерді қайта сату бойынша мәмілелер мен операциялар құрамына енеді және өнім өндірісімен байланыспайды.
- Кәсіпкер пайдасы тауарды сатып алу бағасынан жоғары бағаға сату арқылы жасалады.

кәсіпкерлік саласындағы және онымен тығыз байланысты комерциялық емес, сонын ішінде нарықтық экономиканы мемелекеттік басқаруға байланысты туындайтын қоғамдық қатынастар болып табылады.

Коммерциялық қатынастар

Жіктеледі:

- Жеке кәсіпкерлік қатынастар
- Коммерциялық емес қатынастар

Жеке кәсіпкерлік қатынастар

Мұны мүліктік қатынастар деп атауға болады, себебі мұның негізінде екі тараптың да заң алдындағы теңдігі көзделеді. Олардың құқықтары мен міндеттері келісім шарттан туындайды.

Коммерциялық емес қатынастар

Бұл қатынастарға тән белгісі –ол басқару органының құзыреті шегінде қабылданған басқару актілерін кәсіпкердің орындау міндеті болып табылады.

Кәсіпкерліктің субъектілер

еке тұлғалар

рлі ассоциациялар (акционерлік қоғамдар, арендалық ұжым, еративтер)

емлекет

Кәсіпкерліктің объектілері:

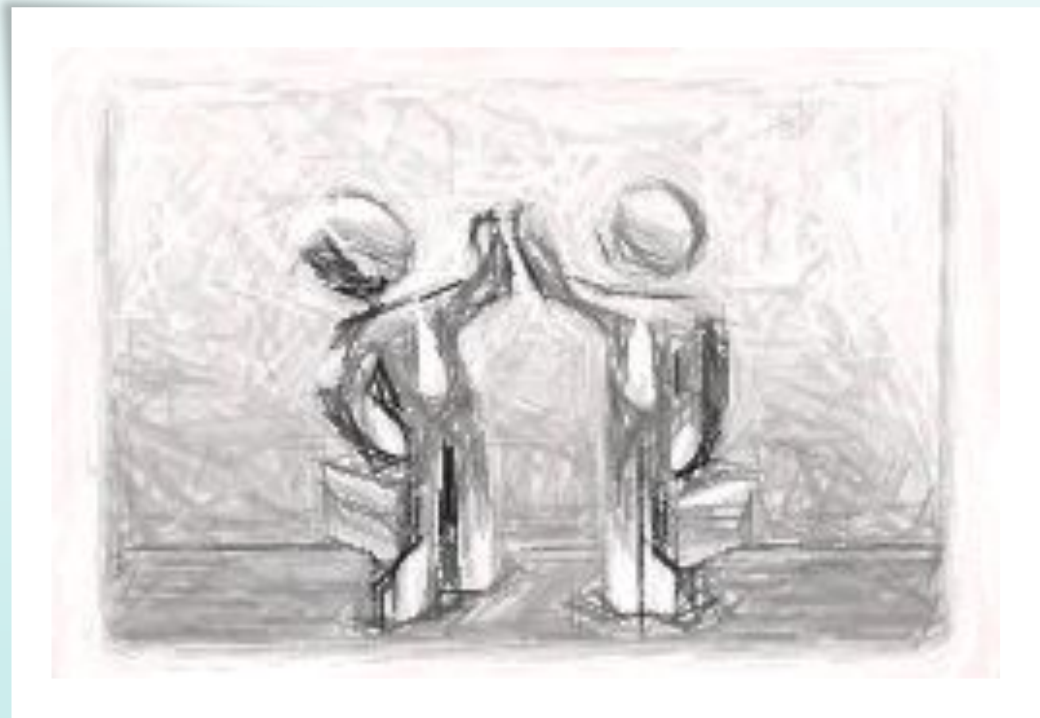

- шаруашылық қызметтің кез келген түрлері,
- коммерциялық делдалдық,
- сату-сатып алу,
- инновациялық кеңес беру қызметтері,
- бағалы қағаздар

Негізінде, кәсіпкерлік төмендегідей функцияларды болжалдайды:

- Өндірістік.
- Маркетинг.
- Ғылыми
- Кадрлық
- Жұртшылықпен байланыс

Қ.Р – да шағын және ірі кәсіпкерлік қызметтің реттейтін бір қатар заңдар қабылданған, оларда негізгі мынадай сұрақтар қарастырылған:

1. еркін шаруашылық қызмет

2. жеке кәсіпкерлікті қорғау және қолдау

3. шаруашылық серіктестіктерді дамыту акционерлік, өндірістік кооперативтерді, мемлекеттік кәсіпорындарды, жеке кәсіпкерліктерді, шаруа қожалықтарын, әлеуметтік – экономикалық заңдарды дамыту.

4. заңды тұлғалар мен азаматтардың құқықтарын қорғау

Ірі кәсіпкерліктер тек ұлттық экономикада ғана емес сыртқы нарықта да өндіріс және қызмет көрсету бойынша бәсекеге түсе алады. Ол мемлекеттік жалпы экономикалық жағдайын және өзінің бизнесін, пайдасын арттырады.

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ